

URL: <https://dlib.rsl.ru/viewer/01002889696#?page=1>.

3. Кримінальний кодекс РСФСР 1922 року. URL: <http://www.law.edu.ru/norm/norm.asp?normID=1241523&subID=100096269,100096272,100096338,100096398#text>.

4. Кримінальний кодекс України 1960 року станом на 11.07.1995. URL: [https://ips.ligazakon.net/document/view/kd0006?an=485237&ed=1995\\_07\\_11](https://ips.ligazakon.net/document/view/kd0006?an=485237&ed=1995_07_11).

5. Кримінальний кодекс України : Закон України від 1 вересня 2001 р. // Верховна Рада України : офіц. веб-портал. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14/ed20010405>.

*Степанов Олег Станіславович,*  
фахівець 1-ї категорії інституту підготовки  
керівних кадрів та підвищення кваліфікації  
Національної академії внутрішніх справ,  
кандидат юридичних наук, доцент

**ПРОБЛЕМИ РОЗМЕЖУВАННЯ ПРАВОПОРУШЕНЬ,  
ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ ПОРУШЕННЯМ ЗАБОРОН ОТРИМАННЯ  
НЕПРАВОМІРНОЇ ВИГОДИ ТА ПОДАРУНКІВ**

Відповідно до ст. 22 Закону України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014 № 1700-VII суб'єктам, на яких поширюються дія цього Закону, забороняється використовувати свої службові повноваження або своє становище та пов'язані з цим можливості з метою одержання неправомірної вигоди для себе чи інших осіб, у тому числі використовувати будь-яке державне чи комунальне майно або кошти в приватних інтересах. Під неправомірною вигодою Закон розуміє грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, будь-які інші вигоди нематеріального чи негрошового характеру, які обіцяють, пропонують, надають або одержують без законних на те підстав

Крім цього, таким суб'єктам, забороняється безпосередньо або через інших осіб вимагати, просити, одержувати подарунки для себе чи близьких їм осіб від юридичних або фізичних осіб: 1) у зв'язку із здійсненням такими особами діяльності, пов'язаної із виконанням функцій

держави або місцевого самоврядування; 2) якщо особа, яка дарує, перебуває в підпорядкуванні такої особи (ст. 23 Закону). Водночас, зазначені вище особи можуть приймати подарунки, які відповідають загальновизнаним уявленням про гостинність, крім випадків, передбачених частиною першою цієї статті, якщо вартість таких подарунків не перевищує одну мінімальну заробітну плату, встановлену на день прийняття подарунка, одноразово, а сукупна вартість таких подарунків, отриманих від однієї особи (групи осіб) протягом року, не перевищує двох прожиткових мінімумів, встановлених для працездатної особи на 1 січня того року, в якому прийнято подарунки. Подарунок при цьому визначається як грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, які надають/одержують безоплатно або за ціною, нижчою мінімальної ринкової. Простий аналіз змісту законодавчих понять «неправомірна вигода» та «подарунок» свідчить, що суттєвої різниці між даними видами благ не простежується.

Не сприяє такому розмежуванню й положення антикорупційного закону, що визначає дії осіб у разі надходження пропозиції щодо неправомірної вигоди або подарунка. Вони зобов'язані, незважаючи на приватні інтереси, невідкладно вжити таких заходів: 1) відмовитися від пропозиції; 2) за можливості ідентифікувати особу, яка зробила пропозицію; 3) залучити свідків, якщо це можливо, у тому числі з числа співробітників; 4) письмово повідомити про пропозицію безпосереднього керівника (за наявності) або керівника відповідного органу, підприємства, установи, організації, спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції. Також, якщо особа, на яку поширюються обмеження щодо використання службового становища та щодо одержання подарунків, виявила у своєму службовому приміщенні чи отримала майно, що може бути неправомірною вигодою, або подарунок, вона зобов'язана невідкладно, але не пізніше одного робочого дня, письмово повідомити про цей факт свого безпосереднього керівника або керівника відповідного органу, підприємства, установи, організації.

Таким чином, дії особи, визначені законом, щодо виявленої неправомірної вигоди або подарунка є однаковими.

Водночас, відповідальність за отримання неправомірної вигоди і подарунка кардинально відрізняється. У першому випадку мова буде йти про кримінальну відповідальність, у другому – про адміністративну. Відсутність чіткого розмежування між даними видами діянь призводить до певних проблем кваліфікації таких правопорушень.

Виходом із даної неоднозначної ситуації має стати остаточне виключення положень Закону «Про запобігання корупції» в частині заборони службовцям безпосередньо або через інших осіб вимагати, просити, одержувати подарунки для себе чи близьких їм осіб від юридичних або фізичних осіб у зв'язку із здійсненням такими особами діяльності, пов'язаної із виконанням функцій держави або місцевого самоврядування.

#### *Список використаних джерел*

1. Про запобігання корупції : Закон України від 14 жовтня 2014 р. // Верховна Рада України : офіц. веб-портал. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

*Титко Анна Василівна,*  
провідний науковий співробітник наукової  
лабораторії з проблем протидії злочинності  
навчально-наукового інституту № 1  
Національної академії внутрішніх справ,  
кандидат юридичних наук

### **МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ДЕКЛАРУВАННЯ МАЙНА**

Міжнародний досвід демонструє, що декларування активів залишається дієвим інструментом на шляху до запобігання та виявлення корупції, зокрема щодо виявлення конфлікту інтересів та факту незаконного збагачення.

Одним з перших міжнародно-правових актів, в якому закріплено декларування активів державними посадовими особами, стала Міжамериканська конвенція по боротьбі з корупцією, в якій зазначалася вимога щодо створення, підтримки і зміцнення «систем реєстрації доходів, активів і пасивів осіб, які виконують державні функції і при необхідності з публічного розкриття таких реєстрів» [1].